

บัวบก

ชื่อไทย : บัวบก

ชื่อสามัญ/ชื่ออังกฤษ : Asiatic pennywort

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Centella asiatica* (Linn.) Urb.

โดย นางสิริดา อุปันท์

นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ

กลุ่มส่งเสริมพืชสมุนไพรและเครื่องเทศ

โทร. 0 2579 9547

	สถิติการผลิต		
รายการ	59	60	61
จำนวนผู้ปลูก (ครัวเรือน)	357	533	354
พื้นที่ปลูก (ไร่)	2,671.25	652.75	1,150.75
ผลผลิตรวม (ตัน)	1,588.91	2,754.05	1,434.31

แหล่งผลิต

จังหวัดที่มีการผลิต ได้แก่

ภาคกลาง ได้แก่ กรุงเทพมหานคร นนทบุรี
ภาคตะวันตก ได้แก่ นครปฐม
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ อุบลราชธานี
ภาคใต้ ได้แก่ นครศรีธรรมราช สงขลา ปัตตานี
ภาคเหนือ ได้แก่ ลำพูน แม่ฮ่องสอน ตาก

จังหวัดที่มีการปลูกมาก ได้แก่ นครปฐม นครศรีธรรมราช นนทบุรี

จังหวัดที่มีแปลงใหญ่บัวบก ได้แก่ นครปฐม

ฤดูกาลผลิต

บัวบกมีอายุการเก็บเกี่ยวผลผลิตหลังจากปลูกได้ 60 - 90 วัน
และสามารถเก็บเกี่ยวต่อไปได้ทุก 2 - 3 เดือน
หากมีการบำรุงดูแลที่เหมาะสมจะให้ผลผลิตนาน 2 - 3 ปี

ประเทศคู่ค้าของไทย

ญี่ปุ่น จีน อินเดีย พม่า ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย ออสเตรเลีย

ปี	ราคาขาย*
2560	10 - 80 บาท/กิโลกรัม
2561	5 - 25 บาท/กิโลกรัม

การส่งออก

ยังไม่มีการผลิตเพื่อการส่งออก

การนำเข้า

มีการนำเข้าสารสกัดบัวบกเพื่อเป็นสารตั้งต้นที่เป็นองค์ประกอบเวชสำอาง

ต้นทุน / ผลตอบแทน

	ปีที่ 1	ปีที่ 2-4
ต้นทุนรวมเฉลี่ย (บาท/ไร่)	42,500	7,500
1. ต้นทุนผันแปร	22,500	6,500
- ค่าแรงงาน	13,000	2,000
(เตรียมดิน ปลูก ดูแลรักษา เก็บเกี่ยว)		
- ค่าวัสดุ	9,500	4,500
(พันธุ์ ปุ๋ย สารกำจัดศัตรูพืชและวัชพืช อุปกรณ์การเกษตรและวัสดุอื่นๆ)		
2. ต้นทุนคงที่	20,000	1,000
(ค่าอุปกรณ์การเกษตร/ค่าเสื่อมอุปกรณ์การเกษตร)		
ผลตอบแทนเฉลี่ย	35,000 บาท/ไร่	

ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร, สำนักงานเกษตรอำเภอ/จังหวัด,

เกษตรกรผู้ปลูก

ข้อมูล ณ วันที่ 28 เดือนกุมภาพันธ์ 2562

*ขึ้นกับพื้นที่ปลูกและแหล่งรับซื้อ

ศักยภาพ/จุดเด่น	ปัญหาและข้อจำกัด	แนวทางพัฒนา/แก้ไข
<p>1. บัวบกเป็นพืชที่ปลูกโตง่ายในพื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์ เก็บเกี่ยวได้รวดเร็ว และสามารถให้ผลผลิตได้ตลอดปี</p> <p>2. สร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่เกษตรกรได้หลากหลายรูปแบบ ทั้งการจำหน่ายผลผลิตสดและแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ เพื่อบำรุงสุขภาพ อาหารเสริม ยารักษาโรค หรือนำไปสกัด ในรูปแบบเครื่องประตินผิวและความงาม</p> <p>3. บัวบกเป็น 1 ใน 4 สมุนไพรเศรษฐกิจ (Product Champion) ที่กระทรวงพาณิชย์จะยกระดับขึ้นแทนผลิตภัณฑ์ Thailand's Signature ในตลาดระดับโลกตามแผนแม่บทแห่งชาติว่าด้วยการพัฒนาสมุนไพรไทย ฉบับที่ 1 พ.ศ.2560 – 2564</p> <p>4. บัวบกมีสารออกฤทธิ์หรือสารสำคัญ ในกลุ่มไตรเทอร์ปีน (triterpenes) ซึ่งมีฤทธิ์ด้านการอักเสบ กระตุ้นการสร้างคอลลาเจน (Collagen) ในเนื้อเยื่อผิวหนังให้กลับคืนสู่สภาพปกติ ช่วยเสริมสร้างเนื้อเยื่อให้แข็งแรงและมีความยืดหยุ่น จึงนิยมนำไปใส่ในเครื่องประตินผิวและความงาม นอกจากนี้สารสกัดบัวบกยังมีความปลอดภัยเมื่อรับประทาน</p>	<p>1. งานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตให้ได้มาตรฐาน และประสิทธิภาพของบัวบกเชิงวิทยาศาสตร์ยังมีไม่มากและขาดการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้รับรู้ในวงกว้าง</p> <p>2. บัวบกที่วางจำหน่ายในตลาดปัจจุบัน มีสารพิษปนเปื้อนสูงเกินมาตรฐาน เนื่องจาก กระแสความต้องการบริโภคผักพื้นบ้านมากขึ้น เกษตรกรจึงจำเป็นต้องใช้ปุ๋ยและสารเคมี ช่วยในการเพิ่มผลผลิตเพื่อให้ทันกับกับความต้องการของตลาด ส่งผลให้เกษตรกรไม่สามารถผลิตได้ตามมาตรฐานที่กำหนด</p> <p>3. ส่วนใหญ่เกษตรกรนิยมปลูกบัวบกขายสดเป็นผักพื้นบ้าน เนื่องจาก ขายได้ราคาและสามารถขายได้ตลอดทั้งปี จึงไม่เห็นความสำคัญของการผลิตเพื่อสกัดเป็นยารักษาโรค</p>	<p>1. ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในกระบวนการผลิตบัวบก ตั้งแต่ต้นน้ำจนถึงปลายน้ำ โดยบูรณาการการทำงานร่วมกันของทุกภาคส่วนอย่างเป็นรูปธรรม ทั้งด้านการผลิตเพื่อบริโภคสดและการแปรรูปต่าง ๆ ให้ได้มาตรฐานที่กำหนด รวมไปถึงด้านการตลาด ในช่วงที่ผลผลิตออกมาก</p> <p>2. ส่งเสริมให้ผู้ผลิตบัวบกตระหนักและเข้าใจถึงการผลิต ที่มีคุณภาพได้มาตรฐาน มีความปลอดภัย ลดการใช้สารเคมี ที่ไม่จำเป็น</p> <p>3. ส่งเสริมการเพิ่มมูลค่าวัตถุดิบด้วยการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ สร้างความหลากหลายของสินค้า</p> <p>4. ส่งเสริม สนับสนุน สร้างความเชื่อมั่นการใช้สมุนไพรไทย ทั้งการบริโภคสดและผลิตภัณฑ์แปรรูปต่าง ๆ เพื่อลดการนำเข้าสมุนไพรจากต่างประเทศ รวมทั้งสร้างความน่าเชื่อถือให้มากขึ้น</p>